

**CODI DE BON GOVERN DE LES ENTITATS DE BASE ASSOCIATIVA
(EBAs)**

**ASSOCIACIÓ CATALANA D'ENTITATS DE BASE ASSOCIATIVA
(ACEBA)**

**Aprovat per l'Assemblea d'ACEBA celebrada a l'Escala, el dia 16 de
juny de 2016**

PREÀMBUL

La Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'Ordenació Sanitària de Catalunya (LOSC) (DOGC núm 1324, de 30 de juliol de 1990, pàgs. 3660-73) separa les funcions d'assegurador públic (finançament, compra i planificació) de les de proveïdor de serveis sanitaris. Mitjançant aquesta llei es regula l'accés a la provisió de serveis de tots els agents sanitaris. No reflecteix, però, la possibilitat que els professionals sanitaris accedeixin directament a la provisió de serveis. Tanmateix, la Llei 11/1995, de 29 de setembre, de modificació parcial de la LOSC (DOGC núm. 2116, de 18 d'octubre de 1995, pàgines 7538-40), incorpora la disposició addicional desena de la Llei esmentada, possibilitant l'autogestió com un model genuí de gestió de serveis sanitaris, sociosanitaris i de salut pública finançats públicament.

El compromís ètic sempre ha estat present entre els valors de les EBAs. Estem convençuts que només amb l'adopció de principis i pràctiques de bon govern, orientats als valors de servei públic i transparència democràtica, és possible una gestió orientada a la millora de la qualitat, la sostenibilitat i l'eficiència dels serveis al ciutadà.

En la redacció del Codi de Bon Govern de les EBAs hem tingut en compte, entre d'altres, les Recomanacions per al Bon Govern dels Sistemes de Salut del Consell d'Europa, CM/Rec (2012) 8. Aquestes recomanacions es basen en els valors fonamentals (drets humans, estat de dret i democràcia), els principis del sector de la salut (universalitat, equitat i solidaritat) i els objectius propis del sector públic i els serveis sanitaris: transparència, responsabilitat, accés, participació, eficàcia, qualitat i seguretat. Així mateix, s'han tingut en compte la *Charte de l'Economie Sociale* (1980), la *Carta de Principis de l'Economia Social* de la Conferència Europea de Cooperatives, Mutualitats, Associacions i Fundacions (actualment Associació Europea d'Economia Social) (2002) i la Comunicació de la Comissió Europea cap al Parlament Europeu, el Consell, el Comitè Econòmic i Social Europeu i el Comitè de les Regions (*Social Business Initiative*) (2011), així com l'article 77 de la Directiva Europea 2014/24/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública. Aquests instruments instauren els principis de primacia de les persones i de la finalitat social per damunt del capital, que es tradueix en una gestió autònoma i transparent, democràtica i participativa; aplicació dels resultats en funció del treball aportat i el servei o l'activitat realitzada i, en el seu cas, a la finalitat social, i la promoció de la solidaritat interna i el valor afegit envers la societat.

També hem tingut en compte la idiosincràsia de les EBAs: organitzacions de professionals que basen el seu model en bastir un espai on les persones que hi treballen puguin créixer i desenvolupar la seva carrera, facilitant la seva capacitat d'innovació i la consecució de l'excel·lència, en el marc del treball en equip, i corresponsabilitzant-se de la gestió i l'organització, participant en la governança per aconseguir incrementar l'efectivitat i l'eficiència dels serveis prestats, millorar els resultats en salut i la satisfacció dels ciutadans i de l'equip humà, tot col·laborant a fer sostenible el sistema sanitari públic.

Les EBAs promouen una direcció participativa on les persones que integren l'equip humà, siguin socis o no, puguin influir en la governança de l'entitat encara que no formin part de la direcció executiva o de l'òrgan de govern.

Fruit dels nostres valors i compromisos neix el Codi de Bon Govern de les EBAs.

Capítol I. Normes generals

Article 1. Àmbit d'aplicació

Aquest Codi de Bon Govern és d'aplicació a les EBAs que s'hi adhireixen lliurement

Article 2. Naturalesa

Aquest codi no és solament un codi ètic, sinó d'un Codi de Bon Govern, que inclou també un conjunt de bones pràctiques de gestió de les EBAs. És voluntat d'ACEBA que aquest Codi sigui adoptat per totes les EBA's.

Article 3. Vigència

Aquest Codi de Bon Govern és vigent des de la data de la seva aprovació per l'Assemblea d'ACEBA.

Aquest Codi està sotmès a les eventuais modificacions de la normativa vigent i a una avaluació continuada.

Article 4. Naturalesa i forma jurídica de les EBA's

D'acord amb la disposició addicional desena de la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya, les EBAs són entitats de base associativa, amb missió de servei públic i independents dels poders públics, constituïdes totalment o majoritàriament per professionals sanitaris, que gestionen serveis de protecció de la salut i d'atenció sanitària o sociosanitària finançats públicament.

Les EBA's han de gaudir de personalitat jurídica pròpia, estar legalment constituïdes i inscrites en el registre corresponent, i adoptar la forma jurídica que tinguin per convenient entre les diverses modalitats de societat de capital, societat laboral o societat cooperativa establertes legalment.

Qualsevol que sigui la forma jurídica adoptada, els estatuts de l'entitat han de prioritzar les persones i la finalitat social sobre el capital, implantant una gestió autònoma i transparent, democràtica i participativa, tot tenint en compte allò que disposa el Decret 309/1997, de 9 de desembre, pel qual s'estableixen els requisits d'acreditació de les entitats de base associativa per a la gestió de centres, serveis i establiments de protecció de la salut i d'atenció sanitària i sociosanitària, i disposicions concordants, si escau.

Capítol II. Governança

Article 5. Funcions de l'òrgan de govern

Cada EBA decidirà quin model d'administració adopta per dirigir l'entitat.

La funció de l'òrgan de govern és la representació, com també la gestió i administració de l'EBA. En el marc de la legislació aplicable atenent la naturalesa jurídica de l'EBA, correspon a l'òrgan de govern:

- Garantir la missió i visió de l'EBA.
- Aprovar els plans estratègics, els objectius anuals derivats i els programes d'actuació.
- Vetllar per la supervivència econòmica i la sostenibilitat de l'EBA.
- Vetllar pel compliment de la legalitat en totes les seves actuacions.
- Vetllar per l'aplicació del Codi de Bon Govern que s'adopti.
- Vetllar per l'aplicació dels principis de l'Economia Social.
- Delegar les funcions que escaigui per al millor funcionament de l'EBA, d'acord amb la legislació aplicable, i controlar l'exercici de les funcions delegades.
- Retre compte i raó dels mètodes, dels procediments i dels resultats econòmics i de salut de l'EBA als restants òrgans de l'entitat, a les administracions i a la ciutadania en general.
- Representar l'entitat en tots els actes i negocis jurídics, sense perjudici de la delegació de funcions i els apoderaments que escaiguin per a agilitar-ne la gestió.
- La selecció de les persones que integren l'equip humà es regeix pels principis d'igualtat, mèrit i capacitat.
- La selecció de proveïdors s'ha d'ajustar a criteris d'igualtat, objectivitat i independència. En especial, els subministraments s'han de contractar a entitats de comerç just, si és possible.

Article 6. Deures i responsabilitats de l'òrgan de govern

6.1 Deures

L'òrgan de govern té els deures que li atribueixen la llei i els estatuts. La seva administració i direcció haurà de ser respectuosa i compromesa amb els principis, missió, valors i objectius de l'entitat, requisits imprescindibles per a l'assoliment dels reptes plantejats i per poder mantenir un entorn de treball i col·laboració adients i eficients.

Els comptes anuals de l'entitat seran sotmesos a una auditoria externa, els resultats de la qual es faran públics i es facilitaran a tots els socis de l'entitat.

L'òrgan de govern assumeix que la seva actuació va adreçada als diferents grups d'interès, principalment als pacients, a l'equip humà de l'entitat, així com a la ciutadania en general, els proveïdors i les administracions.

De manera específica els integrants de l'òrgan de govern posaran zel especial en l'observança dels valors següents:

a) Diligent administració:

L'òrgan de govern exercirà les seves funcions amb la diligència exigible a un ordenat empresari i un representant lleial.

Són deures inherents a una actuació diligent els següents:

El d'informar-se abans de prendre qualsevol decisió que pugui afectar l'organització i el funcionament de l'entitat.

El de vigilància del desenvolupament de l'activitat social i de l'activitat dels professionals i treballadors de l'entitat, d'acord amb els deures imposats per les lleis i els estatuts.

1

b) Lleialtat:

L'òrgan de govern ha de complir i vetllar pel compliment dels deures imposats per les lleis, els estatus i aquest Codi de Bon Govern entre tots els socis de l'entitat.

Anteposar els interessos socials als propis, renunciant, si cal, a les oportunitats de negoci.

c) Independència:

De judici i d'acció, que permeti adoptar les decisions amb llibertat de criteri.

e) Confidencialitat:

Els membres de l'òrgan de govern mantindran la confidencialitat respecte als acords que aquest adopti i les deliberacions, i amb els límits que determinen els drets individuals dels seus empleats i col·laboradors. Aquesta obligació s'haurà de traspasar als/a les col·laboradors/es que per raó de l'assumpte n'hagin de tenir coneixement. Aquest compromís es mantindrà fins i tot després de cessar del càrrec.

Els membres de l'òrgan de govern vetllaran pel compliment de la legislació de protecció de dades de caràcter personal quan accedeixin a dades protegides o aquestes hagin de ser objecte de cessió o comunicació a tercers.

f) Transparència:

Tota la informació que difongui l'òrgan de govern per qualsevol mitjà haurà d'ajustar-se al principi de transparència, la qual cosa implica que la informació ha de ser clara, íntegra, correcta i verídica, sense que pugui induir a error o confusió, i que permeti a tots els socis de l'entitat, a les restants persones que integren l'equip humà i als ciutadans fer-se un judici clar sobre l'EBA i la seva actuació.

Cal garantir la difusió, entre tots els socis i les altres persones que integren l'equip humà de l'EBA, de la informació sobre l'estructura organitzativa (composició de l'entitat i organigrama), el pla estratègic, el contracte vigent amb el CatSalut, els resultats d'activitat, de qualitat, de satisfacció del ciutadà i l'auditoria LOPD.

Cal garantir l'accessibilitat dels ciutadans, mitjançant canals de comunicació adequats, a aquesta mateixa informació.

g) Abstenció en cas de conflicte d'interessos:

Els membres de l'òrgan de govern no poden utilitzar el nom de l'EBA ni invocar la seva condició de representants de l'EBA per a obtenir avantatges personals o materials per compte propi o d'empreses vinculades o de persones vinculades a ells (cònjuge o persona amb anàloga relació d'afectivitat, ascendents, descendents i germans del membre o del seu cònjuge i els seus cònjuges respectius).

Si un membre de l'òrgan de govern considera que la seva opinió està viciada (per conflicte d'interessos o incompatibilitat, etc.) ho haurà de comunicar a l'òrgan de govern i s'abstindrà d'intervenir en aquells assumptes en els quals concorri aquesta circumstància.

h) Compromís i dedicació:

Cal un òrgan de govern amb la dedicació necessària per resoldre de manera adequada, eficaç i eficient allò que li és encomanat.

i) Direcció participativa i dialogant:

Afavorir la implicació i la corresponsabilització de les persones que integren l'equip humà, siguin o no socis, en la gestió organitzativa del servei prestat, tot reforçant el treball en equip i la seva participació en l'entitat.

Assolir la satisfacció tant per part de l'equip humà de l'EBA, com dels ciutadans i ciutadanes pel que fa a l'actuació de l'òrgan de govern.

j) D'autoavaluació:

L'òrgan de govern avaluarà com a mínim anualment, i amb esperit autocrític, la seva pròpia actuació en relació a la missió i els objectius de l'entitat.

6.2 Responsabilitats

Els membres de l'òrgan de govern són responsables davant de l'entitat i els creditors socials del perjudici que causin per actes o omissions contraris a la llei, els estatuts o pels realitzats incomplint els deures inherents al seu càrrec.

Capítol III. Els socis

Article 7. Els socis

Les EBAs han de facilitar la incorporació de forma voluntària dels seus professionals que tinguin una relació contractual estable i una dedicació completa com a socis de l'entitat.

Les EBAs evitaran la participació com a socis de persones jurídiques amb una orientació especulativa.

L'òrgan de govern s'assegurarà que la incorporació a l'entitat com a socis de nous professionals no es vegi mai obstaculitzada per qüestions estrictament econòmiques.

Cada entitat determinarà una política respecte al preu de les participacions amb la finalitat que aquest preu no sigui un obstacle per a la incorporació com a socis de nous professionals, facilitant fórmules per accedir a la compra.

Al mateix temps, es buscaran fórmules per tal que el preu de la compravenda d'accions o participacions no s'allunyi del que és socialment acceptable. La plusvàlua desproporcionada sobre el preu de compra de les accions o participacions, tot i ser legal i ajustada a la pràctica de les societats de capital, s'allunya de la finalitat del model d'autogestió propi de les EBAs.

7.1 Deures i drets del socis

7.1.1 Deures dels socis

Tots els socis de l'EBA tenen els deures següents:

a) De diligència i responsabilitat:

Assistir a les sessions de la junta o assemblea general degudament informat sobre els temes a tractar, per poder emetre el seu vot amb llibertat de criteri.

Desenvolupar les tasques que li siguin encomanades, si és el cas, amb diligència i professionalitat i rendir comptes a l'entitat.

b) D'integritat:

Observar en tot moment conductes justes, raonables i honestes des del punt de vista professional i personal.

c) D'abstenció en cas de conflictes d'interessos:

Evitar situacions de conflicte d'interessos, comunicar-ho i abstenir-se d'intervenir en aquells assumptes on es plantegi el conflicte. Tots els socis han de signar un document de declaració de potencials conflictes d'interessos.

d) Gestió dels resultats econòmics:

La gestió econòmica es farà de forma eficient, havent de procurar que els resultats d'explotació siguin equilibrats.

Si un cop tancat l'exercici anual s'hagués produït un superàvit d'explotació, els excedents resultants s'aplicaran prioritàriament a assegurar la viabilitat de l'empresa i, en el seu cas, a la finalitat social de l'entitat.

e) De confidencialitat:

Complir la legislació de protecció de dades de caràcter personal quan accedeixin a dades protegides o aquestes hagin de ser objecte de cessió o comunicació a tercers.

Guardar secret sobre les informacions de caràcter confidencial que coneguïn com a conseqüència de la seva pertanyença a l'entitat, fins i tot un cop hagin deixat de pertànyer-hi.

f) De compromís i dedicació:

Comprometre's a obtenir uns resultats òptims en l'exercici de la seva activitat professional.

Assolir la solució més adequada, eficaç i eficient en l'execució de les tasques encomanades i tenir especial cura en aconseguir un nivell òptim de qualitat en el desenvolupament de les activitats pròpies de l'entitat.

g) Compromís ètic:

Comprometre's amb el compliment de les previsions del Codi de Bon Govern i del Codi Ètic de l'EBA.

Els socis s'abstindran de realitzar qualsevol actuació o activitat que, tot i no ser rebutjable des del punt de vista legal o social, pugui ser qüestionable des del punt de vista ètic. En aquest sentit, no han d'acceptar regals que superin els usos habituals, socials o de cortesia, ni favors ni serveis en condicions avantatjoses que puguin condicionar el desenvolupament de les seves funcions.

h) Responsabilitat social corporativa:

Bastir una estratègia en matèria de responsabilitat social corporativa que promogui la solidaritat interna en l'àmbit de l'entitat i amb la societat a la qual serveix en els termes que estableix l'article 8.

i) D'autoavaluació:

L'entitat avaluarà de forma periòdica, i amb esperit autocrític, la seva pròpia actuació en relació a la missió i els objectius de l'entitat.

7.1.2 En cas de concurrència amb altres càrrecs directius o de representació en qualsevol altra entitat és comunicarà a l'òrgan de govern.

7.1.3 En cas de sentència ferma condemnatòria per delicte comès en l'exercici de les seves funcions professionals o directives, es posarà la condició de soci a disposició de l'òrgan de govern.

7.2 Drets dels socis

Tots els socis tenen els drets següents:

a) A assistir amb veu i vot a les sessions de la junta o assemblea general de l'entitat.

b) A demanar i obtenir tota la informació que sigui pertinent per a desenvolupar les seves funcions i prendre les decisions adients dins el seu àmbit de responsabilitat.

c) A obtenir de l'òrgan de govern, juntament amb la convocatòria de la junta o assemblea general, la documentació relativa als assumptes a tractar en l'ordre del dia.

d) A rebre formació específica en relació amb les competències i/o especialitats dels socis de l'entitat per a l'adequat exercici de les seves funcions.

e) La remuneració del soci no es basarà en el nombre d'accions o participacions que ostenti, sinó en la feina realitzada, la dedicació esmerçada i la responsabilitat adquirida. Els complements salarials entre les persones que integren l'equip humà, socis o no, s'hauran de distribuir de forma transparent, posant l'accent en la qualitat i quantitat del treball aportat.

Capítol IV. Compromís social

Article 8. Compromís social

El compromís de les EBA en l'àmbit intern i amb la societat es tradueix en:

- a) Oferir uns serveis assistencials d'excel·lència, que aposten per la qualitat, la innovació, la formació, la recerca i la docència.
- b) Desenvolupar mesures de sostenibilitat econòmica.
- c) Minimitzar l'impacte ambiental de l'activitat.
- d) Potenciar un marc de relacions laborals basat en la igualtat d'oportunitats entre homes i dones i respecte a la diversitat, promovent un entorn segur i saludable, facilitant l'estabilitat laboral, la conciliació de la vida personal, familiar i laboral, la comunicació, la incentivació i el desenvolupament professional de l'equip humà, la cohesió social i la sostenibilitat.
- e) Promoure actuacions socialment responsables, mitjançant la col·laboració amb empreses i institucions de l'entorn i l'estímul als proveïdors per mitjà del procés de selecció i contractació.
- f) Posicionar l'organització en l'entorn social i institucional com a entitat socialment responsable.

Capítol V. Monitorització i avaluació del Codi de Bon Govern

Article 9. Monitorització i avaluació del Codi de Bon Govern

Anualment cada EBA autoavaluarà l'aplicació del Codi de Bon Govern a la seva organització en base a un document comú en el qual es ponderen diversos principis i valors d'aquest Codi segons els següents criteris: nivell d'assoliment, planificació, implementació, valoració global i esmenes errors.

Un cop feta l'autoavaluació, cada EBA presentarà els resultats mitjançant un informe a l'assemblea d'ACEBA.

La Junta de Govern d'ACEBA establirà el mecanisme de validació de les autoavaluacions presentades per les EBAs.

Disposició transitòria

Única. Adaptació

En el termini de dos anys comptadors a partir de l'entrada en vigor d'aquest Codi, les EBA's han d'adaptar la seva organització i funcionament a les pautes que hi són previstes.

Disposició final

Única. Entrada en vigor

Aquest Codi entra en vigor el dia 16 de juny de 2016, salvant allò que estableix l'article 9 relatiu a la monitorització i avaluació del mateix, precepte el qual ha d'entrar en vigor un cop hagi transcorregut el termini a què es refereix la disposició transitòria única.